

Bijlage 5 Inspelen op de ‘vergrijzing’

In deze bijlage beschrijven we conform Motie 2023-M0051 integraal de gevolgen van de vergrijzing voor gemeentelijk beleid en de financiële gevolgen hiervan.

Prognose

De komende vijf jaar stijgt het aandeel 65-plussers binnen de gemeente Zutphen naar verwachting met 12% (bron: [Zutphen in cijfers](#)). Dat leidt naar verwachting tot een gestaag toenemende vraag naar ondersteuning van onze inwoners (zie ook financiële gevolgen vergrijzing voorjaarsnota 2025). Daarnaast raakt de situatie op de woningmarkt direct aan het programma Zorgen en Samenleven. Inwoners blijven namelijk langer thuis wonen door bewust (landelijk) beleid, maar ook vanwege een beperkte doorstroom op de woningmarkt. Inwoners blijven hierdoor langer in de bestaande woning, terwijl beperkingen soms om een andere woning vragen. De bestaande woning moet dan worden aangepast en dat heeft zijn weerslag op de kostenontwikkeling binnen het sociaal domein.

Inkomsten

De inkomsten voor het sociaal domein blijven afhankelijk van het gemeentefonds. Het is niet bekend of en in welke mate de effecten van de vergrijzing op de vraag worden doorberekend. Er is een risico dat de inkomsten niet evenredig meegroeien net de uitgaven. De inkomensafhankelijke eigen bijdrage (invoeringsdatum onzeker, waarschijnlijk per 1 januari 2026) kan een dempend effect hebben op de vraag, afhankelijk van de wijze waarop deze wordt ingevuld.

Ambities

Met het oog op bovenstaande ontwikkelingen formuleren we de volgende ambities voor een integrale aanpak in 2025 om de effecten van de vergrijzing op te vangen:

- Zo lang mogelijk thuis wonen: We maken ‘zo lang mogelijk thuis wonen’ mogelijk met een aanbod aan dagbesteding, laagdrempelige ontmoetingsplekken en goede huishoudelijke zorg.
- Hulpmiddelen: Binnen de overeenkomst inkoop Wmo hulpmiddelen gaan we samen met de aanbieders innovatief aan de slag om het de inzet van het aantal hulpmiddelen te beperken zonder dat dit ten koste gaat van de mobiliteit van onze inwoners. We onderzoeken daarom in 2025 onder andere de mogelijkheden voor deelgebruik van hulpmiddelen en het langer inzetten van hulpmiddelen vanuit de Zorgverzekeringswet.
- Samenwerking in het kader van het integrale zorgakkoord (IZA): In 2025 voeren we de werkagenda van het Integrale Zorgakkoord (IZA) Regioplan uit. Dit plan bevat concrete plannen om de zorg in de regio te verbeteren en de toekomstige zorgvraag als gevolg van vergrijzing en extramuralisering te beperken.
- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA): We voeren het plan van aanpak GALA (2023) uit. Vitaal ouder worden is een belangrijk onderwerp in onze aanpak. We hebben hiervoor de volgende ambities opgesteld:
 - We stimuleren een gezonde leefstijl bij ouderen;
 - We vergroten de bewustwording onder ouderen van de gevolgen van het ouder worden voor vitaliteit, wonen en sociale contacten;
 - We ontwikkelen de ketenaanpak Valpreventie. Ons doel is om hiermee ongeveer 1500 mensen per jaar een valrisico-inschatting te laten maken en 300 mensen deel te laten nemen aan een valpreventieve beweeginterventie. Deze aantallen zullen stijgen, in lijn met de groei van het aantal ouderen;

- We richten een centraal mantelzorgsteunpunt in voor informatie en advies. We hopen dit in 2025 te kunnen realiseren.
- Wonen en Zorg: Er zijn twee landelijke regelingen voor wonen en zorg van respectievelijk het Ministerie van VWS en van BZK. De ene richt zich meer op gezondheid en zorg voor ouderen, terwijl de andere zich meer op wonen en zorg voor ouderen focust. Gevolg van deze wettelijke ontwikkelingen is dat we in 2024:
 - een regionaal afsprakenkader maken over het realiseren van voldoende passende huisvesting (incl. passende leefomgeving) voor ouderen; en
 - in de regio fair share-afspraken maken over de verdeling van aandachtsgroepen, waaronder ouderen.
 Deze regionale afspraken worden in 2025 geïntegreerd in een lokaal Volkshuisvestings-programma.
 We bevorderen doorstroming om de effecten van de vergrijzing op de woningmarkt op te vangen. We stellen daarom voor om de inzet van een verhuiscoach door Woningbedrijf ieder1 voort te zetten.
- Thematafel Dementie: In 2025 geven we uitvoering aan de uitkomsten van het onderzoek onder inwoners met dementie en hun mantelzorgers naar hun behoefte aan dagactiviteiten. We gaan door met de afspraken die we hebben gemaakt in de aanpak van dementie. We hebben bijvoorbeeld meerjarige afspraken voor de financiering van de Bovenkamer en het Odensehuis. Ook de activiteiten in het kader van een dementievriendelijke gemeente zetten we voort.
- Thematafel Eenzaamheid: Extra bijdrage wordt gevraagd voor de thematafel eenzaamheid in het kader van vergrijzing. We onderzoeken meer mogelijkheden om ouderen te faciliteren om elkaar te ontmoeten en aan maatschappelijke activiteiten deel te nemen.
- Vraagafhankelijk vervoer en routegebonden vervoer: De verwachting is dat het aantal ritten de komende jaren gaat stijgen. Dit komt vooral door de vergrijzing. We monitoren deze ontwikkeling en onderzoeken in de komende periode op welke manier we hierop kunnen sturen.
- Omgevingsvisie:
 - In het kader van de Omgevingsvisie zijn we in gesprek over een toegankelijke woonomgeving en passende woningen voor ouderen.
 - De Omgevingsvisie gaat uit van de '15-minutenstad'. Alle dingen die belangrijk zijn in het dagelijks leven zijn te voet of per fiets bereikbaar binnen 15 minuten van huis: onderwijs, zorg, werk, winkels, OV, sport en ontspanning. Dit biedt inwoners comfort en biedt ouderen de kans om langer thuis te wonen.
- Collectief particulier Opdrachtgeverschap: In 2025 stellen we een kader voor CPO's vast en wijzen we een locatie aan. Dat is belangrijk voor het opvangen van de vergrijzing, omdat we daarmee faciliteren dat ouderen in een gemeenschap een socialer leven leiden, minder in een isolement komen en langer zelfstandig thuis kunnen wonen (nieuw beleid gewenst).

Financiële doorrekening

De financiële gevolgen van de vergrijzing in de Voorjaarsnota 2024 (excl. nieuw gewenst beleid):

Nr.	Subprogramma	Omschrijving	Bedrag
1	P621.3 Wmo Begeleiding	Verwachte cliëntenstijging t/m 2025 door vergrijzing: 1%	€ 57.520
2	P622 Wmo huishoudelijke hulp	Verwachte cliëntenstijging t/m 2025 door vergrijzing: 7%	€ 406.822

3	P623 Wmo Hulpmiddelen	Verwachte cliëntenstijging t/m 2025 door vergrijzing: 5%	€ 91.303
4	P624 Wmo Sociale basis	Uitvoering geven aan uitkomsten onderzoek onder inwoners met dementie en hun mantelzorgers naar hun behoefte aan dagactiviteiten.	€ 7.500
5	P624 Wmo Sociale basis	Thematafel Eenzaamheid	€ 30.000
6	P624 Wmo Sociale basis	Budget voor inrichten 'mantelzorgsteunpunt'	€ 50.000 (dekking vanuit GALA)
7	P821	Verhuiscoach	€ 15.000
		TOTAAL	€ 658.145